

g l a s

slovenske kulturne akcije

Leto VI. - 20 VOCERO DE LA CULTURA ESLOVENA 31.10.1959

“NOVA” VZGOJA

Med mnogimi “novostmi”, o katerih se danes govori, je tudi “nova vzgoja”. Ni prvič v naši zgodovini, da se govori o “novi” vzgoji. Zato se moremo vprašati, ali je “nova vzgoja”, o kateri se danes govori, “nova” samo v smislu vzgoje, ki jo imamo danes za pravilno in sodobno, pa je morda le nova ali vsaj obnovljena izdaja vzgoje sploh, ali pa je v njej kakšna prvina, ki je zares povsem nova in je doslej človeštvo ni poznalo. Naj bo ta vzgoja “nova” v tem ali onem pomenu, si moremo postaviti naslednje vprašanje: Kaj je tedaj tisto, kar je v sedanji vzgoji “novo”? Ko odkrijemo to, če je kaj, pa velja novo vprašanje: Ali je to, kar je v sedanji vzgoji “novo”, tako bistveno, da napravi “novo” vso to vzgojo, ali pa govorimo o “novi vzgoji” tako zavestno le zaradi pomanjkanja zgodovinske perspektive in iz zaverovanosti v lastne nazore?

Če moremo ugotoviti, da je sodobna vzgoja, vsaj tista, ki jo želimo naši mladini, če že ne tista, ki jo ta mladina “uživa”, vsaj v nekem pogledu zares nova, ne moremo mimo naslednjega vprašanja: Ali pa je ta “nova” vzgoja v resnici boljša, kakor pa je bila njena neposredna predhodnica, če že ne vse prejšnje vzgoje, ali pa je le “zadnji krik” v vzgoji, tako dober kakor kateri koli drug ali celo manj, nekaj kar bo prej ali slej, morda celo zelo hitro, zamenjala druga “nova vzgoja”, že novejša, ki bo sedanjo obtoževala vsaj tako hudih hib in napak, če ne hujših, kakor sedanja obtožuje prejšnjo in prejšnje?

Govoriti pa moremo, da se povrnemo k že nakazani misli, o “novi” vzgoji tudi v smislu, da ni “nova” toliko v smislu doslej zadnje, to je časovno kasnejše vzgoje, še manj v smislu neke na novo in prvič v zgodovini odkrite vzgoje, temveč je pač vzgoja, kakor jo terja čas, ki je v mnogih ozirih “nov”, življenje, ki je v marsikakem pogledu drugačno, kakor pa so ga živeli naši predniki v katerem koli izmed prejšnjih časov. Tedaj bi “nova vzgoja” bila le vzgoja naše dobe, tukaj in sedaj najprikladnejša oblika vzgoje sploh in v toliko edina vzgoja, ki je danes pravilna, dasi so v prejšnjih časih mogle biti enako pravilne drugačne vzgojne oblike.

Naj bo tako ali drugače, danes ne moremo iti mimo te naše “nove vzgoje”, ker prihaja od naše mladine in jo oblikuje, četudi bi mi hoteli ostati in vztrajati pri tradicionalnih, klasičnih vzgojnih nazorih in metodah, kakršnih so se držali in posluževali naši starši in učitelji in vendar “smo ob njih mi postali to, kar smo”.

V. BRUMEN

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA

Filozofski odsek

Trinajsti kulturni večer v soboto dne 7 novembra 1959
v dvorani Bullrich, Sarandí 41, Capital.

Začetek točno ob 19. uri.

Predaval bo dr. Vinko Brumen

KAJ JE “NOVO” V “NOVI VZGOJI”?

Po predavanju bo debata.

“Kolikor bolj prebiram današnje slovensko pisanje in premišljuje o njem, toliko bolj sem prepričan, da nas čaka na tem področju v prihodnjih letih zelo težavno delo. Po čudnem samozadovoljstvu... po minuli vojski, se je vendarle razširilo spoznanje, kako veliko nam še manjka, in še več, da bo treba pregledati tudi stara pravila in vodila, ker marsikatera ne drže več. Izraz tega povečanega zanimanja je tudi jezikovni časopis “Jezik in slovstvo”. Delo pri JIS gre gotovo v pravo smer... vendar preti nevarnost, da bomo prehitro zadovoljni z izsledki, da bomo svoje sodbe premalo podprli in snovi ne bomo pregledali z vseh strani. Včasih en sam pisec nitj ne more osvetliti vprašanja z več vidikov, oglasiti bi se morali še drugi, in sinteza njihovih mnenj bi dala pravo, pametno rešitev. Za to pa bi bilo treba seveda več prostora...”

“Nova obzorja”,
letnik 12, šte. 3.

SLOVENSKA KULT. AKCIJA

Štirinajsti kulturni večer bo v soboto 21. novembra ob 19. uri v dvorani Bullrich, Sarandí 41 Capital

Predaval bo univ. profesor

dr. Ign. Lenček

T I S K A S E :

DANTE:

BOŽANSKA KOMEDIJA

III. del: PEKEL

Prevedel dr. Tine Debeljak

TARIFA REDUCIDA

Concesión 6228

Registro Nacional
de la Propiedad Intelectual
Nº 624776

— Mariborska kulturna revija *Nova obzorja* (letnik 12, šte. 3.) objavlja Pregled mariborskega koncertnega življenja, ki ga je napisal Branko Rudolf. Piše tudi o koncertu, ki ga je v Mariboru dirigiral Drago Marijan Šijanec in pravi:

“Tretji abonmajski simfonični koncert je dirigiral Drtgo Marijan Šijanec (La Plata), solist je bil Rok Klopčič iz Ljubljane. Na tem koncertu je bilo zelo razveseljivo nenavadno veliko število občinstva, ki se je na gosto nagnetlo v dvorani in s tem vsaj dokazalo, da “obstoji”, da je tak obilen obisk mogoč in naraven tudi v Mariboru. Prva točka, uvertura k Schubertovi igri *Rozamunda*, je kazala sicer dirigentovo voljo do razčlenjenja, vendar je z ostrimi kontrasti v dinamiki podajala Schubertovo glasbo bolj kot efektno kakor kot izpovedno - lirično delo. V drugi točki, Beethovnovem koncertu za violino in orkester v D-duru, je orkester podal začetek z nekoliko negotovimi intonacijami in do konca prvega stavka ni igral “pri polni moči”. Igra Roka Klopčiča je nasprotno kazala mnogo lepe resnosti in poglobljenosti. Zdelo se je, kakor da bi ob tej polnosti podajanja zrasel tudi orkester v svojo lepo zmogljivost, ostala dva stavka sta bila najlepše, kar je bilo ta večer slišati. V tretji točki Čajkovskega simfoniji šte. 5 v E-molu je bilo spet več trdnega vodstva in volje do razčlenjenja kakor globine. Grenkobno-liričnih odmevov nekoliko razbolele skladateljeve duše tu ni bilo najti. Podajanje je bilo na svoj način učinkovito in je s te strani doseglo namen. Ali pomeni geografska oddaljenost za slovenskega dirigenta tudi duševno razhajanje? Človek bi si želel kozmopolitskega, odločno negativnega odgovora.”

— Profesorji slavistike na ameriških univerzah in srednjih šolah so na sestanku v decembru 1958 sprejeli resolucijo, v kateri pravijo: “Ker obstoje v ZDA večje skupine državljanov, ki govore druge jezike poleg angleščine; ker družabni in gospodarski činitelji skušajo odvracati otroke teh državljanov od izpopolnjevanja svojega osnovnega znanja teh jezikov; ker se tako brez smisla zanemarja ogromni vir znanja, ki je v interesu te dežele, naj bo sklenjeno, da se naproša United States Commissioner of Education, da posveti posebno pažnjo načrtom, ki predvidevajo in pospešujejo razvoj jezikov, ki jih uporabljajo različne etične skupine v tej deželi, posebno slovenske in vzhodno-evropske.” Komisar je odgovoril zelo prijazno in sporočil, da se že snuje načrti, kako bi šole mogle pospeševati znanje teh jezikov, ki so “za našo državo bistvene važnosti”. Ameriška vlada namreč uvideva, kako narašča pomen teh področij, v ameriških knjižnicah se množi gradivo iz teh dežel, manjka pa ljudi, ki bi mogli vse to znanstveno obravnavati, ker ne poznajo jezika.

— Študijski dan Slov. kat. akad. starešinstva je bil v nedeljo dne 18. oktobra. Predaval je vseuč. prof. dr. Ignacij Lenček: Materialistični svetovni nazor.

PAUL CLAUDEL: “OZNANJENJE MARIJINO” (Uprizoritev Gledališkega odseka Slov. kult. akcije)

Za praznik Kristusa Kralja je gledališki odsek Kulturne akcije postavil na oder veliki Claudelov misterij v 4 dejanjih z uvodno igro.

Zaradi okoliščin je bila sobotna predstava (24. okt.) v resnici glavna skušnja, pač pa smo bili v nedeljo priče močne stvaritve. “Marijino oznanjenje” je poetični odmev “nespameti kriza” in “norosti ljubezni”. Običajna merila tu odpovedo: dogajanje, osebe, govorica — vse je prepojeno z duhovnim ognjem in s simboliko in premaknjeno na neko višjo ravan. Vendar pólje v delu tudi mogoča sila zemlje in telesnega življenja. Še umirajočo Violano prevzame predstava obilne žetve; za Violano ni samo lepo umreti, ampak tudi živeti. Jakobu je njen poljub gobaveu do zadnjega neumnost, potem pa se temu vrtoglavemu vzletu ljubezni popolnoma preda. Gledalec je v nevarnosti, da mu le razumsko tehtanje dejanja in psihologije oseb prepreči stik z žarečo umetnostjo in mistično lavo, ki vre v osrčju Claudelove drame. (Posreduje pa ta stik poezija, ki od tam izhaja in ki se ji je treba predati. Potrditev za to najdem tudi v pesnikovem pismu Gidu (18. februarja 1909), ko se postavi v primerno razdaljo do svojega dela, ga opazuje in javlja: “Menim, da vsebuje “Mladenka Violana” od vseh mojih odrskih del najglobljo poezijo, obenem pa, da je od vseh najbolj nepopolna. Zgodba in dejanje sta otročja; treba bi bilo izločiti cele kose, kot n. pr. arhitektonska modrovanja Petra Craorskega (in mogoče celotno vlogo). Kaj bi na odru ostalo od skrušenosti, pobožnosti, nežnosti — kar predstavlja vso zanimivost tega religioznega dela? Bilo bi kot preskus z negativom, kjer se bela mesta pokažejo črna in črna bela; to se pravi: kjer bi naivna in celo precej smešna zgodba nasilno stopila na prvo mesto.”

Da je bil avtorjev kritični strah pretiran, je pokazala tudi naša izvedba. Režiser *Jeločnik* je kot izvrsten poznavalec Claudela skrbel za pristnost stila. Njegovo prizadevanje je moralo iti v dve smeri: najprej se dejanje “vrši v pristo izmišljenem srednjem veku”, potem pa je potrebno vskladiti v prejšnjem odstavku naznačene silnice mistike in čutnega razkošja, alegoričnosti in realističnih potez, tipiziranja in poudarkov konkretnosti. Vsemu temu prevod Antona Debeljaka ni kos. Ima sicer močan ritem in spretno dialektiko, pač pa leksikalne in sintaktične bizarnosti po večini ne pričarajo starinskosti razpoloženja; predvsem pa je skopo obdarjen s poetično silo. (Tudi prisiljene lokalizacije kot Šmarje, Dobrava itd. ne spadajo v okvir in v družbo Reimsa, Corubena itd. Čemu se je režiser proti Debeljaku [Violana] odločil za Violaine?) *Jeločnik* je okorni dvorani poslopja na Arroyo s sodelovanjem arh. *Eitelza* in pomanjkanja sredstev učinkovito dal romansko-gotski nadih; to vzdrušje so krepile stilizirane kulise. Logično je bilo, da je tudi igra v glavnem šla v tem pravcu. S tem se je izvedba izognila dinamičnemu in labilnemu ravnotežju, ki se zdi, da je podlaga Claudelove kompozicije, v korist

— Univ. doc. dr. Zagiba je začel izdajati zbornik o Chopinu, ki misli izhajati vsako leto. Založnik je “Mednarodno Chopinovo društvo”. Objavlja tudi prispevke iz Jugoslavije, vendar v letošnjem še ni nobenega Slovenca. Zanimivo je, da je dr. Zagiba (ki je Matičar po rodu) nedavno dognal ritmične znake v tekstu Brižinskih spomenikov. Deluje na Dunaju.

— Mariborska revija “Nova obzorja”, objavlja v svojih 1.-2. številki, XII kar dva nekrologa za pokojnim dr. Izidorjem Cankarjem. Prvega je napisal Božidar Borko, drugega pa Cankarjev učence in umetnostni zgodovinar dr.

Luc Menaše. Med drugim piše: “Tudi v nekrologih ne gre delati svetnikov. Priznati moramo, da se je Cankarjevo razumevanje velikega razvoja likovne umetnosti nehavalo nekje ob impresionizmu... Preveč je ljubil smiselni red in jasno urejene misli; in zato nepregledno vretje sodobne umetnosti ni bilo zanj... Kar je trdil, je bilo res njegovo osebno mnenje in v vsaki besedi je bilo čutiti nekaj umetniškega zanosa. Znanstvenik in umetnik Izidor Cankar je bil brčkonc res bolj umetnik nego znanstvenik. Tudi v svojih strokovnih spisih je raje oblikoval kakor zapisoval... Nekoč je bil govor o nekem njegovem delu in veliki Izi-

— Na misijonski prireditvi v nedeljo 18. oktobra je Marijan Willemart režiral delo "Tujec".

— Naš prijatelj B. P. iz Nemčije nam piše: "...Res se Vam zahvaljujem za sijajno urejevanje GLAS. Da mi Glas res ugaja, je odveč poudarjati, saj je za "Meddobjem" brez dvoma najbolje urejevano kulturno glasilo slovenske emigracije."

— "Naš tednik - Kronika", slovenski tednik v Celovcu, objavlja pregled vsebine Zgodovinskega zbornika, ki ga je v uredništvu Marijana Marolta izdala Slovenska kulturna akcija v Buenos Airesu. Poročilo zaključuje z besedami: "Vsem bralcem knjigo lepo priporočamo. Lahko jo naročite tudi pri uredništvu našega lista."

— Svetovna literatura se odpira pisateljicam. Začelo se je s Françoise Sagan, ki je imela osemnajst let, ko je napisala prvi roman "Bonjour tristesse" in založnik Julliard ni mislil, kakšno senzacijo bo prinesel na knjižni trg. In presenečen s Saganovo še ni konec. Za njo je takoj vrgel na trg devetletno pesnico Minou Drouet in vkljub vsem naporom se kritikom ni posrečilo dokazati, da drobno dekle (zdaj je stara že 12 let) ni pesnica. Vendar pesmi prihajajo na trg bolj počasi kot romani.

— Saganova je dala recept in val se je sprožil. Na obzorju vstaja sedaj zvezda dvajsetletne židovke Jael Dajan, ki je hči enoakega generala Dajana, junaka iz izraelskih vojska. Napisala je roman "Nov obraz"; popisala je svoje doživljanje s front po Palestini. Seveda je šla pisot delo v Bretanijo v Franciji in založnik Julliard je že napovedal izid knjige; delo bo hkrati izšlo v New Yorku, Londonu in Tel Avivu; že je sklenjena pogodba za filmanje z neko angleško družbo v Cannesu.

— Devetnajstletna Shelagh Delaney je delavka in hči šoferja v Manchesteru v Angliji. Neki večer je šla v gledališče gledat moderno delo Rattigana "Varijacije na témo". To da bi bilo kaj posebnega; je rekla po predstavi svojim tovarišicam: "Tudi jaz napišem kaj takega..." Tovarišice so stavile z njo. Dekle je vzelo dva tedna dopusta in napisalo dramo ter jo poslalo nekemu gledališču v London. Čez teden dni je prejela poziv, naj pride podpisat pogodbo. Najprej je bila premiera v Stratfordu, nato pa v vodilnem londonskem gledališču Wyngam. Drami je naslov "A Taste of Honey" (Okus po medu) in delo igrajo že nekaj mesecev vsak večer v Londonu in tudi že na Broadwayu v New Yorku. Dekle je postala čez noč milijonarka in oče je mogel zvedeti za njen uspeh ravno še pred svojo smrtjo. Tudi filmali bodo delo. Shelagh je že napisala novo delo, le naslov še išče.

— Amerika ima tudi svojo senzacijo. Srča se je tokrat nasmejala črnemu dekletu Lorraine Hansberry, ki ima samo to napako, da je stara že 28 let. Dasi je oče bančnik, je dekle po svoje vzgajal in je le malo časa hodila v šolo. Računati pa sploh ne zna... Njena drama "A Raisin in the Sun" (Rozina na soncu) ji je prinesla slavo in uspeh, vendar se je bučnosti New Yorka umaknila, ker je preveč boli prezir belcev do črncev. Med tem se je poročila s pisateljem Robertom Nemiroffom, ki je belec... Oba sta odšla na deželo in živita kot preprosta kmetovalca — in seveda pišeta.

notranjih polov gori naštetih parov silnic. Tako je predstava izgubila nekaj žive polnosti in elementarnosti, zato pa pritegnila s slogovno enotnostjo. Brez dvoma je režiser tako najbolje rešil nastali položaj: ne prostor ne oprema — nedosegljivi so nam rekviziti, ki jih Claudel naravnost ali vključno zahteva — nista dovoljevala celotnega razvoja vseh sestavin. V enotnost so bili ubrani tudi spremna glasba, kostumi, kretanje: za to je iznajdljivost režiserja in scenografa pripravila dosti možnosti v različnih višinah in oddaljitvah. Gibanje je bilo umirjeno, izraz brez patosa, izoblikovani so bili i simbolični i realistični momenti, kakor jih zahteva razpoloženje.

Vse vloge so bile skrbno izdelane. Violana je dekle z izvrstnimi naravnimi pogoji, na katerih gradi milost čuda. Je žuboreč vir, v katerega se zlivata bujno nadnaravno in čustveno življenje. V *Jeločnikovi* je bilo oboje povezano in rahlo prekrito s tenčico vedrine in zato učinkujoče s posebno delikatnostjo. Škoda, da je nismo mogli videti v 4. in 5. prizoru 2. dejanja (slovo od doma), ki ju je režiser zaradi izredne dolžine drame črtal.

Jakob stoji trdno na zemlji in na poti po njej se zanaša na razum in pravičnosti. Pri vsem teženju v povprečnost pa tudi on ni nevaležen učenec trpljenja in milosti. *Rus* je to dobro prikazal, dasi ga je najbrž preveč obtežil z melanholijo. Posebno uspešno je podal prerogojenje po razgovoru z umirajočo. Veliki prizor med Violano in Jakobom v 2. dejanju, naravnost tristanovski v svojem erotičnem valovanju nad strašnimi globinami tragike (Eros - Tanatos), zaradi zadržanosti ni prišel do viška, ki bi ga oba lahko dosegla.

V Petru je Claudel s posebno ljubeznijo ustvaril umetnika in graditelja cerkva in Cerkve (kar je sam vse življenje po konverziji bil), ne da bi pri tem izpustil probleme in notranje konflikte človeka, ki to družji. *Nosetu* je bila vloga blizu; stavbenik iz Craona je v njem zaživel kot "obrzdan ogenj".

Mara živi iz grenkobe bivanja brez ljubezni; egoizem je njeno zatočišče in volutarizem njeno orožje. Nered v ta umetno zgrajeni svet prinese silovit materinski nagon. *Smersujeva* je s temi močnimi potezami prinesla na oder dramatično razgibanost, ne da bi ji kdaj bilo treba pretiravati.

V očetu niso uspehi zamorili živca za usodo celote, države in krščanstva. Po povratku iz svete dežele krona njegovo predudarnost zadnja modrost preskušanih. *Jeločnik* ga je izoblikoval scela. Veličasten lik! Gotovo najboljši, kar jih je doslej ustvaril.

Mati potrebuje gospodarja, kot potrebuje ljudi, da jim gospoduje. S svojimi potezami dopolnjuje lastnosti in možnosti ženske narave, kot se razodevajo v njenih hčerah. Ali ni ena iz tolikih idej v "Oznanjenju" tudi ta, da je sinteza vseh treh ženskih vlog podoba Eve, kot je sinteza vseh treh moških oseb podobaj Adama: oba po padcu, a odrešena in z novo Evo kot vzorom in delilko milosti? *Glavanova* je zlasti zadela realistični ton, ki ga mati prinaša v kompozicijo. Navkljub videzu nelahko vlogo je res dobro podala.

A. G.

dor je dejal z neprikrito ironijo in pravo slastjo: "Kaj zato če so nekateri trditve v njem zmotne, važno je samo, da je stvar dobro napisana..." Pri njem že dolgo časa ni bilo čutiti druge sile kot moč mnogostrano razvitega in tenko izdelanega individua, ki je samotno prehodil nenavadno dolgo pot. Ob vsej svoji razburljivi življenjski poti in nemirnem temperamentu je bil Izidor Cankar nenavadno urejena in disciplinirana osebnost in tako je bilo tudi njegovo delo in naj je segalo na še tako različna področja... ni bil niti poslušni učenec včerajšnjega dne in še manj človek današnjega. Ignazio Silone je dejal, da se bivšim

oficirjem, duhovnikom in partizanom vedno še "nekaj" pozna, tudi takrat, ko niso več to, kar so bili. Z Izidorjem Cankarjem smo pokopali del naše preteklosti. Po čudnem naključju je njegova smrt s vpadala z deseto obletnico ljubljanske Moderne galerije, katere ustanovitelj in mecen je bil..."

— Po statistiki lista "Bookseller" je izšlo v letu 1958 v Angliji 22.145 knjig, to je skoraj dvakrat toliko kot so izdale knjig toliko večje ameriške Združene države. Samo romanov je v Angliji izšlo 2.400. Ugotavljajo, da angleški knjižni trg živi predvsem od izvoza in ta še vedno narašča.

doma in po svetu

— Najmlajša generacija slovenskih likovnih umetnikov je priredila svojo prvo razstavo v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani. Janez Boljka je razstavljal skulpturo, France Maček grafiko, Marijan Dovjak in Izidor Urbančič pa olja.

— Najnovejše arheološke izkopanine v Sloveniji so odkrili v Ormožu. Izkopanine spadajo v čas na prehodu bronaste v železno dobo in dokazujejo, da je bilo tri tisoč let pr. Kr. mesto Ormož veliko naselje Ilirov.

— Literarna priloga londonskega Timesa je prinesla zelo lepo kritično poročilo o antologiji slovenske poezije, ki je izšla v Londonu v uredništvu Janka Lavrina in nosi knjiga naslov "Parnas malega naroda". Kritik pravi, da Prešeren ni bil samo izvrsten lirik, ampak tudi odličen prevajalec, in kar je bil Prešeren v 19. stoletju, to je v novejšem času pesnik Oton Župančič. Ob koncu izraža željo, da bi celotna Župančičeva dela izšla v angleškem prevodu.

— Založba Naše vojsko v Pragi je izdala Antologijo jugoslovanske epike. Uredil jo je dr. Oton Berkopec, ki je tudi sodeloval pri prevajanju. Napisal je tudi uvod. Od slovenskih narodnih pesmi je sprejel v zbornik Mlado Bredo, sledi Pegam in Lambergar in Lepa Vida. Kritika pravi, da je slovenski izbor bolj slučajen in stilno gotovo ne povsem adekvaten. Uvod navaja tudi delo pesnika Žaklja Ledinskega.

— Pesnik Dušan Ludvik je v Novih obzorjih objavil nov prevod pesnitve Aleksandra Bloka Dvanajstorica. V opombah pravi, da je ta njegov prevod iz leta 1955 in je torej kronološko drugi prevod pesnitve v slovenščino.

— Največji uspeh je Pasternakov Dr. Živago doživel na nemškem knjižnem trgu. Založnik S. Fischer je računil, da bo prodal okrog 30.000 izvodov. Čeprav je nemška izdaja najdražja v Evropi, je bilo do konca leta 1958 prodanih 315.000 izvodov, do konca januarja 1959 pa 380.000 izvodov.

— Lansko leto je izšlo v Franciji 10.410 knjižnih del, vsega v nad 100 milijonih izvodov. Od te-

ga je bilo 34 % leposlovja in učnih knjig in 8,9 % prevodov. Za uspešno velja v Franciji tista knjiga, ki preseže naklado 10.000 izvodov. Takih del je bilo lani okr. 150, med njimi tretjina leposlovnih. Vsako leto se zlije na knjižni trg okr. 2000 romanov. Najboljše se prodaja vsakokratna Goncourtova nagrada in sicer prodajo vsaj okr. 250.000 izvodov, vendar nosi še vedno prvenstvo Fr. Sagan, katere zadnja knjiga je že prekosila štiristo tisoč naklade. Od tujih prevodov je lani dosegel velik uspeh prevod romana koroškega rojaka Musila "Mož brez lastnosti", ki je dosegel naklado 10.000, takoj za njim pa je bil Dudincev s knjigo "Človek ne živi samo od kruha".

— Češki slavist dr. Frank Wollman je slavil lansko leto sedemdesetletnico. Za to priliko je izšel poseben slavistični zbornik, ki je posvečen njegovemu jubileju. Sodelujejo glavni slavisti sodobnosti in med Slovenci: Marja Boršnik z esejem Bezruč med Slovenci, Vladimir Murko s spominj na potovanje Matije Murka po sledovih jugoslovanske epike.

— Igor Šentjure je izdal pri založbi Aktueler Buchverlag v Münchenu svoj drugi roman, napisan v nemščini "Bumerang". Obsega 200 strani in popisuje mladega vlomilca, bivšega SS-ovca, ki se povojni ne more znajti in konča v kriminalu, ker so propadli njegovi ideali. Kritika pravi, da je pisatelj münchensko okolje bolje podal kot kak domačin, ker ga je pač bolj doživel. Listi pravijo, da je nemščina nazorna in krepka. Etični poudarek dovolj močan, pač pa očitajo delu, da sloni na šibkih psiholoških osnovah in da je miselno preplitko. Slog je lahak, skoraj detektivski.

— Opera v Mariboru bo letos uprizorila opero istrskega komponista Antonia Smareglie Istrska svatba. Smareglia se je rodil leta 1854 v Pulju, umrl pa l. 1929 v Trstu.

— Tržaška radijska postaja Radio Trst A je dne 10. oktobra prenašala oddajo nove pesniške zbirke Edvarda Kocbeka. Komentar in izvedbo oddaje je pripravil prof. Alojzij Rebula.

— Italijanski pisatelj Cesare Zavattini se je mudil v Zagrebu, kjer se je pogajal za filmanje svojega romana Vojna. Režijo filma so ponudili Veljku Bulajiću, ki je tudi režiral film Vlak brez voznega reda. Film bi bil italijansko-jugoslovanska koprodukcija.

— Italijanski pisatelj Zampa Luigi piše roman, ki bo prikazoval dogodke ob kapitulaciji italijanske vojske v Jugoslaviji dne 8. septembra 1943. Napoveduje, da bodo roman tudi filmali.

— Jean Paul Sartre je napisal novo dramo Sekvestriranci v Altoni, ki je vzbudila v Parizu mnogo zanimanja in prahu. Nekateri listi pišejo, da je drama gotovo največji uspeh letošnje sezone. Zadnje Sartrovo delo Nekrasov je doživelo pred štirimi leti neuspeh, ker da je bilo predolgo; predstava je trajala nad pet ur. Novo delo je pisal poldrugo leto in bi izvedba trajala šest ur. Zato je njegova žena Simone de Beauvoir, sama velika pisateljica, delo skrajšala in traja izvedba tri ure. Glavni junak je hitlerjanec Franz, ki je v sreču sovražil nacizem, udeleževal pa se vseh zločinov iz ljubezni do domovine. Po vojni doživi zlom, se unakne v samoto, živi s svojimi v hiši, ki ji je zazidal glavne vhode in nazadnje izvrši samomor. Sartre je izjavil, da je skušal postaviti na oder junaka "molčečnega".

N A R O Č N I N A

ZA PETI LETNIK JE DVOJNA: NAVADNA IN JUBILEJNA! SPOMNITE SE NAPOROV IN ŽRTEV, KI SO V ZVEZI Z IZDAJANJEM TISKA IN S KULTURNIM DELOM! DELO NA DUHOVNEM POLJU NAS BO OHRANILO IN KREPILO V DOBI, POLNI NAPREDKA, PA TUDI NEVARNOSTI!

DOKAŽITE, DA RAZUMETE
DELO SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE
IN NAKAŽITE JUBILEJNO NAROČNINO!

"GLAS" je štirinajstdnevnik. Izdaja ga Slovenska kulturna akcija, Alvarado 350, Ramos Mejía FCNDFS, Bs. Aires, Argentina. Ureja Ruda Jurčec. Tiska tiskarna "Federico Grote", Montes de Oca 320, Buenos Aires.